

Туберкульоз (ТБ)

Туберкульоз (ТБ) - це бактеріальна інфекція, яка може вразити практично будь-яку частину організму, але найчастіше вона вражає легені, що називається "легеневим туберкульозом".

Туберкульоз передається лише між людьми та може вражати людей будь-якого віку та етнічного походження. Ризик заразитися на туберкульоз у штаті Квінсленд дуже низький, і більшість осіб у штаті Квінсленд, у яких розвинувся туберкульоз, спочатку заразилися в країні, де рівень захворюваності на туберкульоз набагато вищий.

Туберкульоз може перебувати в організмі у латентному стані протягом декількох місяців або навіть багатьох років, перш ніж людина захворіє.

Коли туберкульоз перебуває у латентному стані, людина не має симптомів туберкульозу - це називається "латентний туберкульоз". Не всі люди з латентним туберкульозом потребують лікування, але лікар може рекомендувати профілактичну терапію тим, хто найбільш схильний до ризику розвитку активної форми туберкульозу. Ризик розвитку активної форми туберкульозу протягом життя становить лише 5-10% для більшості людей з латентною формою захворювання.

Активна форма туберкульозу може бути дуже серйозним захворюванням, якщо його не діагностувати та лікувати на ранній стадії.

Туберкульоз можнавилікувати за допомогою спеціальних антибіотиків. Медичні установи штату Квінсленд надають послуги з діагностики та лікування туберкульозу, при цьому пацієнт не несе жодних витрат.

Ознаки та симптоми:

Туберкульоз рідко починається з очевидних ознак чи симптомів. Він може розвиватися протягом кількох тижнів і навіть місяців, перш ніж виникнуть підозри; однак можуть бути такі ознаки:

- кашель, який триває понад 2 - 3 тижні
- виділення мокротиння (флегми)
- відкашлювання з кров'ю
- підвищена температура
- нічна пітливість
- стабільна втрата ваги
- погіршення апетиту
- втома
- охриплість
- постійні або періодичні болі в грудях
- опухлі лімфатичні залози, особливо в області шиї

Лікування:

Активна форма туберкульозу:

Для лікування туберкульозу використовуються протитуберкульозні препарати, які призначаються щонайменше на 6 місяців, але в деяких випадках лікування може бути призначене на більш тривалий термін. Це лікування іноді називають хіміотерапією проти туберкульозу (і вона відрізняється від хіміотерапії, яка застосовується при інших захворюваннях). У штаті Квінсленд рекомендується, щоб ці препарати призначали лише лікарі, які мають досвід лікування туберкульозу.

Для лікування туберкульозу зазвичай **разом** використовуються наступні препарати:

- Ізоніазид
- Рифампіцин
- Етамбутол
- Піразінамід

Вітамін В6 (піридоксин) зазвичай також призначається для запобігання побічним ефектам від ізоніазиду.

Іноді використовуються інші препарати, якщо штам туберкульозу стійкий до антибіотиків або один або декілька з перерахованих вище препаратів не переносяться пацієнтом.

Ліки можуть мати різні назви на упаковці, де виробник на видному місці пише свою торгову назву.

Незважаючи на те, що багато пацієнтів можна лікувати без госпіталізації, це не завжди можливо.

Для забезпечення лікування та запобігання рецидивам захворювання необхідно, щоб лікування проводилося відповідно до розпоряджень лікаря протягом точного часу без перерв, навіть якщо пацієнт відчуває поліпшення.

Зазвичай ліки приймаються щодня. Співробітники органів охорони здоров'я штату Квінсленд майже завжди здійснюють контроль за лікуванням, спостерігаючи за тим, як пацієнт приймає ліки (метод терапії під безпосереднім наглядом - метод DOT), або готують ліки у спеціальній дозувальній коробочці, щоб переконатися, що пацієнт щодня приймає правильний тип та дозу ліків. Метод DOT може проводитися вдома у пацієнта або в клініці – залежно від того, який варіант краще підходить.

Як і у всіх ліків, можливі побічні ефекти, про які слід негайно повідомити лікаря, медсестру з догляду за хворими або місцевого лікаря загальної практики. У неробочий час при тяжких побічних ефектах слід звертатися до відділень невідкладної допомоги лікарень.

Латентна форма туберкульозу:

Лікування зазвичай проводиться одним препаратом протягом 6-9 місяців. Найчастіше використовується ізоніазид, також призначається вітамін В6. Дітям може бути призначений коротший курс лікування, але з одночасним прийманням двох типів ліків.

Передача:

Легеневий туберкульоз поширюється при вдиханні крапельок вологи, які містять мікроби туберкульозу та виділяються безпосередньо з легенів інфікованих людей під час кашлю та чхання, сміху та розмови. До найбільшого ризику зараження схильні ті, хто живе з особою,

хворою на активну форму туберкульозу, оскільки для передачі інфекції зазвичай потрібен тривалий період часу.

Дуже маленькі діти (молодше 5 років) і люди зі слабкою імунною системою схильні до найбільшого ризику розвитку активної форми туберкульозу після контакту з інфекційним хворим.

Туберкульоз не передається при контакті з предметами, тому використання окремих предметів побуту (таких як столові прилади, склянки чи постіль) не потрібне.

Після проведення відповідного лікування пацієнт зазвичай стає неінфекційним через 2-3 тижні, коли можна відновити нормальну діяльність, продовжуючи лікування. Лікар завжди повідомить, коли пройде інфекційний період.

Якщо туберкульоз не вражає легені, передача інфекції іншим особам не становить значного ризику.

Постійне спостереження:

Після завершення лікування активної форми туберкульозу пацієнту рекомендується періодичне спостереження протягом наступних 2 років або довше для раннього виявлення рецидиву.

Діагностика

Діагностика туберкульозу проводиться за:

- вивченням історії хвороби
- проведенням фізичного обстеження
- Спеціальні тести, які можуть включати:
 - рентгенографія грудної клітки
 - аналіз мокротиння - відправляють до спеціалізованої лабораторії: перші результати приходять через день чи два, але остаточні можуть зайняти кілька тижнів.
 - медична біопсія, наприклад лімфатичної залози.

Тести для діагностики латентної (сплячої) форми туберкульозу включають:

- туберкулінову шкірну пробу (проба Манту)
- Тест на туберкульоз "Квантиферон" - аналіз крові, який є альтернативою кожному тесту

Іноді потрібно повторне тестування, щоб визначити, чи зараження туберкульозом викликало інфекцію.

Скринінг на туберкульоз

Якщо особа вважає, що вона могла бути в контакті з особою, хворою на активну форму туберкульозу, їй слід звернутися до свого терапевта або до найближчої протитуберкульозної служби.

Якщо у особи діагностована активна форма туберкульозу, існують процедури виявлення та встановлення контакту з особами, з якими вони могли контактувати, наприклад, з членами сім'ї або домашнього кола, близькими друзями та колегами.

До категорії осіб, які зазвичай проходять скринінг, оскільки вони схильні до підвищеного ризику розвитку активної форми туберкульозу, належать:

- особи, які останнім часом могли контактувати з особою, у якої було діагностовано активну форму туберкульозу
- іммігранти з країн, де туберкульоз поширений
- особи з ослабленою імунною системою
- особи, які працюють у галузі охорони здоров'я
- особи, які відвідали країну, де поширений туберкульоз, та перебування в якій тривало 3 місяці або більше

Профілактика:

Найважливіший спосіб профілактики туберкульозу - зменшити джерело мікробів, діагностуючи осіб, хворих на туберкульоз, та забезпечуючи їм повноцінне лікування. Зменшуючи кількість хворих на туберкульоз осіб у суспільстві, знижується ймовірність зараження туберкульозом.

З появою симптомів, що наводять на думку про захворювання, необхідно швидко звернутися до лікаря для ранньої діагностики.

Пацієнти, які страждають на це захворювання, можуть допомогти запобігти зараженню інших осіб шляхом:

- дотримання призначеного лікування відповідно до вказівок лікаря, навіть якщо вони добре себе почувають
- дотримання простих гігієнічних запобіжних заходів, таких як прикриття рота при кашлі або чханні.

Вакцина проти туберкульозу (вакцина БЦЖ) існує багато років, але вона лише частково ефективна. Найкраще вона працює у маленьких дітей. У штаті Квінсленд вона рекомендується для дітей аборигенів та мешканців островів протоки Торрес, яким вона зазвичай робиться незабаром після народження. Вона також рекомендується для маленьких дітей, які вирушають на 3 місяці і більше до країн з високим рівнем захворюваності на туберкульоз.

З 2012 року були перебої з постачанням вакцини БЦЖ від виробника – найближчий до вас центр боротьби з туберкульозом може надати актуальну інформацію про наявність вакцини БЦЖ.

Допомога та сприяння:

Зв'яжіться з найближчим [відділенням по боротьбі з туберкульозом](#)

Перекладена інформація

Ознайомтеся з [перекладеною інформацією про туберкульоз](#)